

**DE DOOD
OF DE GLADIOLEN**

QV Uitgeverij
Postbus 1027
6501 BA Nijmegen
The Netherlands
Tel: 0031 (0)24-3607706
Website: www.qvuitgeverij.nl
E-mail: info@qvuitgeverij.nl

1e druk herziene heruitgave, 2016 – Alle rechten voorbehouden

Ontwerp en opmaak: Forma/Anima vormgeving, Nijmegen
Druk: Hendrix de Meesterdrukkers, Peer
ISBN 9789492435002
NUR 332

www.rudydek.nl

Dit boek verscheen in 2008 bij Uitgeverij Logikos
ISBN 9789074734257

© Rudy Dek, 2016 – De dood of de gladiolen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DE DOOD OF DE GLADIOLEN

Rudy Dek

QV Uitgeverij
Nijmegen

Voor Roel van S.

Anekdote van Hans Derks

1972. Mijn verhaal speelt zich niet in de omgeving van Nijmegen af, maar tijdens een trainingsmars voor de Vierdaagse. Ik ben in die periode beroepsmilitair. Wij trainen die warme dag in het voorjaar met ons peloton van de Dumoulinkazerne in Soesterberg. Het was de bedoeling om die dag een rondje Spakenburg te doen, een afstand van ruim 40 kilometer. Mooie training dus.

Willem van Markus, de jeepchauffeur van het peloton zal ons op van tevoren afgesproken punten van eten en drinken voorzien. Net voorbij Amersfoort is de eerste rust. Willem is er met fruit, melk, soep en brood. Perfect.

Heerlijk zo'n rust. Dan kun je je bekpakking afhangen en even bijkomen. Het klinkt misschien gek, maar ook bij de trainingsmarsen lopen we met de volledige voorgeschreven bekpakking van 10 kg plus ons wapen, de uzi. Ik leg mijn wapen op het linnen dak van de jeep en neem mijn rust. Mooie plek, denk ik nog. Na de stop moeten we verder. In de tussentijd gaat Willem wat boodschappen doen in Amersfoort.

Na ongeveer twee uur lopen we Spakenburg alweer uit. Op de afgesproken plek bij Eembrugge wacht Willem. We zien hem al van ver staan en als we dichterbij komen, verzucht ik tegen mijn wandelmaat: 'Mooi, even de bekpakking af.' Pas op dat moment heb ik in de gaten dat ik mijn wapen niet bij mij heb. Waar is dat ding?

Trillend loop ik naar de jeep van Willem, voel met mijn hand op het licht ingezakte linnen dak en vind tot mijn immense opluchting de uzi. Alsof het de normaalste zaak

van de wereld is, neem ik hem op en loop argeloos weg. Ik realiseer me dat onze chauffeur er de afgelopen twee uur mee door Amersfoort heeft gereden, over hobbelige industrieterreinen, maar ook dwars door de binnenstad, waar je vanuit de bovenverdieping van een grachtenpand het wapen zo had kunnen zien liggen. Stel je voor dat iemand het van het dak had gepakt of als het tijdens de rit van het dak was gestuiterd. Gelukkig is het ‘misdrijf’ inmiddels verjaard.

Tot op de dag van vandaag heb ik dit verhaal niet aan de grote klok durven hangen. Dit is wel een mooie klok.

De nacht voor de eerste dag

14 juli 2008

Al sinds 1909 wordt er in Nederland een vierdaagse gelopen. In dat eerste jaar was het een mars verspreid over vijftien verschillende parkoersen op verschillende plaatsen in het land.

In 1925 werd de vierdaagse de Vierdaagse van Nijmegen. In de jaren daarvoor waren er verschillende startplaatsen, zoals Amersfoort, Arnhem en Breda. Ook waren er marsen waarbij de deelnemers per dag van kazerne naar kazerne liepen: Utrecht, Amerongen, Ede en de laatste dag via Arnhem naar Nijmegen. In het begin waren het militaire marsen, later deden er steeds vaker burgers mee. Het aantal burgers oversteeg uiteindelijk ver dat van de militairen en gaf de Vierdaagse van Nijmegen zijn zo bekende aanzien.

Haast iedereen weet nog dat er in 2006 twee doden vielen. Ook eerder kwamen er mensen om tijdens de Vierdaagse. In 1926 een politiemann die zich voor een weddenschap van vijftig gulden had laten overhalen mee te doen. De arme man was nauwelijks getraind. In 1972 bezweken een Deen en een Zwitser door hitte en uitputting.

In 2008 lag dat anders.

I

Zo chagrijnig was Rogier nog niet eerder geweest. Loom en alsof het hem geen lor meer interesseerde, manoeuvreerde hij de stadsbus door de donkere straten van Nijmegen, op weg naar de laatste halte. Hij hoefde alleen nog maar de bus naar de garage te rijden, op zijn fiets te springen en onder de wol te kruipen. Misschien moest hij morgen niet opstaan.

Maandenlang had hij ernaar uitgekeken en intensief getraind. Toen het bijna zover was en hij een dagenlang pijntje onder de voet eens inspecteerde, hadden drie likdoorns hem argeloos aangekeken. En uitgeschakeld. Zijn huisarts had de drie pitten uit het eelt van zijn voet gepeuterd en hem bezwoeren dat hij op tijd hersteld zou zijn, maar de wondjes waren alle drie binnen de kortste tijd gaan ontsteken. Hinkelend was hij teruggegaan naar het spreekuur en had de huisarts erop aangesproken. De huisarts verontschuldigde zich voor de gevolgen, maar begon zich al snel te verdedigen. Had Rogier wel alle dagen zijn voet in de soda gehad? Waren de pleisters op tijd verschoond? Had hij niet te veel doorgelopen? Daarop had de arts aandachtig de voet bekeken en gezegd dat hij tot zijn spijt nog eens in het vlees zou moeten snijden om alle pus eruit te krijgen. De Vierdaagse, die moest meneer Hoofs maar uit zijn hoofd zetten. Dit jaar geen mars.

Dit jaar geen mars. De conclusie duizelde nog steeds door zijn hoofd. Twee jaar geleden slechts een kwart, vorig jaar nog een halve en dit jaar helemaal niks. Welke kwade geest achtervolgde hem?

Met een nagenoeg verlaten bus bereikte Rogier Hoofs het station en maakte de slinger voor de halte. Alsof hij het commando voerde op een zinkend schip, legde hij gehaast en ruw bij de halte aan. De bus veerde enkele tellen na. Hij opende de deuren en riep nog eens om dat dit het eindpunt was. Inderdaad, het eindpunt, ging er door zijn hoofd, het eindpunt van alle zomerpret. Graag had hij zijn voeten afgehakt om morgen op stompen aan de tocht te kunnen beginnen.

Hij keek in de binnenspiegel en zag dat er achter in de

bus mensen bleven zitten.

‘Station!’ riep hij. ‘Eindpunt. Alsjeblieft, zeg. Ik wil ook naar huis, hè?’

Op de achterbank zat een stel. Die twee hadden meer aandacht voor elkaar dan voor zijn bestemming. Rogier draaide zijn benen het pad in, verliet de plaats aan het stuur en slofte naar achteren.

De vrijage was wild en uitzinnig, zonder enige notie van de wereld om haar heen. De man lag voorover tegen de vrouw, een been gestrekt in het gangpad en van het andere de knie in de bank gedrukt. Terwijl zijn handen als geschrokken hagedissen over haar lijf gingen, hing zij achterover en onderging de vorsingen gulzig en met open mond. De man had zich onder haar blouse gewurmd, leek gevonden te hebben wat hij zocht en bracht zijn hoofd naderbij. Ineens realiseerde hij zich dat de bus wel erg lang wachtte om weer op te trekken. Verstoord keek hij op, recht in het gezicht van de buschauffeur.

‘Sorry,’ sprak Rogier ingetogen, ‘we zijn er.’ De man leek niet bepaald jong, het was niet zo’n gastje van wie je dit verwachtte. Het was een veertiger of zelfs een vijftiger en ook de vrouw had haar jeugd al lang geleden ergens verloren.

De man ging rechtop zitten, kamde met zijn vingers zijn haar en tikte de vrouw op haar knie. ‘We zijn er,’ herhaalde hij de woorden van de buschauffeur. ‘Trees...’

‘Nog lang niet,’ sprak de vrouw half verdoofd, haar ogen nog gesloten. Maar toen de nieuwe situatie tot haar doordrong, schoot ze met een ruk aan haar blouse overeind. ‘Waar zijn we? Wat is er aan de hand?’

‘Het eindpunt van deze prachtige rit, mevrouw,’ zei Rogier gediensig. ‘Het station. Ik ga nu naar de garage... Bedtijd...’

De man ging staan, schikte zijn trui en broek, klopte zijn kleren af alsof hij onder het stof zat en begon zich te verontschuldigen. Ze leken wel tieners, probeerde hij, maar daar waar de rede doorgaans fungeerde, zat het nog vol met bronstigheid. Hij kwam niet verder dan wat onsamenhangende woorden en gebaren.

De vrouw, geblondeerd en enigszins te dik, ging staan en deed alsof er niet veel aan de hand was. Ze meed Rogiers blik en wilde zo snel mogelijk de bus verlaten. Ze keek naar voren, naar de uitgang, kwam in beweging, stak een vinger op en zei: 'Kijk nou.'

Rogier draaide zich om en keek naar voren. Op de achterzijde van een aantal rugleuningen was een papier geplakt. Wat nu weer? Altijd maar de bus van een ander beschadigen. Had dat tuig niets beters te doen? Hij stapte naar het eerste papier, zag dat het alleen aan de hoekjes was vastgeplakt en wilde het er in één blinde ruk af trekken. Er stond iets op geschreven, zag hij, of beter gezegd, geprint. Hij beheerste zich, nam het papier aan een rand en trok het voorzichtig los.

Nog voor de eindstreep zal mijn kogel hem doden.

De man kwam achter Rogier staan en las over zijn schouder mee. 'Loesje zeker.' Hij refereerde aan de anonieme affiches die her en der in de stad hingen en meestal goed waren voor een vage glimlach.

'Lijkt me toch niet,' reageerde Rogier, al wist hij zo gauw niet waarop hij dat baseerde.

'Op alle papieren staat hetzelfde,' zei de vrouw, die al in de richting van de uitgang was gelopen. 'Waar slaat dit nou op?' Ze klonk verontwaardigd. Misschien hoopte ze dat de buschauffeur er haar wangedrag door zou vergeten.

'Wat een rare zin ook,' zei de man. Hij schudde het hoofd. 'Weet u, chauffeur, 't is gewoon flauwekul.' Hij wandelde de vrouw achterna, de treden af naar buiten. Op de stoep draaide hij zich nog even om. 'U moet er niet te lang bij stilstaan. Er is vast niks aan de hand. En ja, wat zojuist betreft, nogmaals excuus.' Hij stak een hand op, sloeg zijn arm om de vrouw en dirigeerde haar in de richting van de treinen.

Rogier trok de affiches van de rugleuningen en legde ze op een stapeltje op een van de voorste banken. Hij bleef staan luisteren. Het viel hem op hoe onregelmatig de motor weer liep als hij stationair draaide. Hij zou het moeten doorgeven